

MSB 316

MORE SEED AND BREAD

KORTE BIJBELSE BOODSCHAPPEN VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

oprichter: Otis Q. Sellers

Een nadere beschouwing van Lucas 16

door Andrew Brown

Te veel mensen lezen de Bijbel oppervlakkig en met een vooringenomen blik (als ze hem al lezen).

Bijbelstudenten breken zich al eeuwenlang het hoofd over het verhaal van de “onrechtvaardige rentmeester” in Lucas 16. Zij zouden een dieper inzicht verkrijgen als ze de vooringenomen bril af zouden zetten en het gedeelte onder de loep nemen. Zou een baas, nadat hij een oneerlijke werknemer heeft ontslagen, hem weer in dienst nemen omdat de man zijn verduistering aan het licht heeft gebracht? Dit verhaal beschrijft geen werkelijke gebeurtenissen. Denk aan de uitspraak van de Heer: **“Maakt u vrienden met behulp van de onrechtvaardige Mammon, opdat, wanneer deze u ontvalt, men u opneme in de eeuwige tenten”** (Luc.16:9).¹ Met wat? Kan oneerlijk verkregen geld uw eeuwige tenten veiligstellen? Natuurlijk niet! Waarom zei de Heer dit? Hij verduidelijkte zijn punt daarna met waarheden: **“Geen slaaf kan twee heren dienen, want hij zal òf de ene haten en de andere liefhebben, òf zich aan de ene hechten en de andere minachten; gij kunt niet God dienen èn Mammon (geld)”** (16:13). Jezus sprak tot de Farizeeën en legde hun liefde voor geld en hun haat tegen God bloot. Jezus gebruikte satire om de slechte en tegenstrijdige daden van de Farizeeën aan de kaak te stellen. Zij hadden God naar hun eigen beeld geschapen en dachten dat Hij hun daden zou goedkeuren. Wat hadden zij het mis! Door de juiste interpretatie zullen we merken dat we dichter bij de waarheid van de Schrift komen.

---

¹ Citaten zijn uit de Nieuwe Vertaling 1951 van het NBG, tenzij anders vermeld.

Even fascinerend als raadselachtig is het verhaal van “De rijke man en Lazarus”, dat direct daarop volgt. *Deze context moet in acht worden genomen*, zodat we dit gedeelte niet als een op zichzelf staand eiland beschouwen. Geld en rijkdom zijn thema’s in de verhalen in deze context. Legde Christus hier bewust de nadruk op bepaalde kwesties? Als we er eerlijk naar kijken, doen zich ook hier schijnbare tegenstrijdigheden voor. Heeft u de Schrift gelezen door een gekleurde bril? Lees alstublieft Lucas 16 terwijl u nadenkt over de vragen in de volgende beschouwing.

Waarom is “De rijke man en Lazarus” meestal het belangrijkste Schriftgedeelte ter verdediging van de ‘tussenstaat’? Is het niet verwarrend dat de woorden ‘God’, ‘Jezus’, ‘geest’, ‘ziel’, ‘evangelie’, ‘geloven’ en ‘het geloof’ niet in het gedeelte voorkomen? Hoe kan het dat de ‘ziel’ NIET voorkomt als dit een relevant gedeelte is met betrekking tot de onsterfelijkheid van de ziel? Wordt de straf op het moment van de dood voltrokken, al voordat men voor God terechtstaat? Is er een toekomstig schijnproces nodig? Stoort marteling zonder proces u niet? Is opstanding overbodig?

Is dit een historisch verhaal dat letterlijk moet worden opgevat? Waarom vervallen pogingen om dit gedeelte uit te leggen in beeldspraak en veronderstellingen? *Heeft Christus de details verzonnen? Zijn bepaalde woorden onjuist of overbodig?* Waarom staat er: **“de arme stierf en door de engelen gedragen werd in Abrahams schoot”** (Luc.16:22)? Is de arme man werkelijk gestorven? Hebben de engelen zijn fysieke lichaam gedragen? Zo niet, wat hebben ze dan gedragen? Waarom staat er niet dat de geest of ziel van de arme man werd gedragen? Waarom wordt er geen melding gemaakt van een “ontlichaamde ziel”? Is dat een Bijbelse term? Kun een ontlichaamde ziel worden gedragen? Waarom is dat nodig? Waarom zwijgt de Bijbel elders over het vervoer door engelen? Werd de rijke man ook gedragen?

Waarom komt ‘Abrahams schoot’ alleen hier in de Bijbel voor (maar wel in farizeese documenten)? Waarom is het **ABRAHAMS** schoot? Waarom Abrahams **SCHOOT**? Heeft Abraham de leiding? Hoe heette die plaats vóór Abraham? Waar staat deze leer in het Oude Testament? Waarom doet de rijke man een beroep op “Vader Abraham”? Waarom doet hij geen beroep op God? Heeft Abraham de macht om het lot van deze man te keren? Kwelde Abraham hem? Zo nee, waarom doet hij dan een beroep op hem? Zou een druppel fysiek water de pijn van de rijke man werkelijk verlichten? Heeft de “ontlichaamde ziel” van Lazarus een vinger om in water te dopen voor de tong van de rijke man? Heeft de rijke man een tong (in de tussenstaat)?

Waarom wordt er met geen woord gerept over de slechtheid van de rijke man of de rechtschapenheid van de arme man? Waarom ging de rijke man “in purper en fijn linnen”? Heeft de naam van Lazarus een bepaalde betekenis? Waarom is de rijkdom van elk van hen zo belangrijk? Is het veelzeggend dat Lazarus onder de zweren zat? Waarom ligt Lazarus aan de poort van de rijke man? Wat is de betekenis van de kruimels die Lazarus wilde? Zijn de honden die de zweren van Lazarus likken van belang? Zijn al deze details overbodig?

Waarom wordt het Griekse woord *HADĒS* gebruikt voor de hel? Zou *GEHENNA* niet een geschikter woord zijn als de orthodoxe opvatting waar zou zijn? Aangezien Hades verband houdt met het Oudtestamentische woord *SHEOL*, is het dan ongebruikelijk dat dit woord in verband wordt gebracht met stilte in de dood: **“Want het dodenrijk (SHEOL) looft U niet, de dood prijst U niet”** (Jes.38:18); **“Want in de dood is Uwer geen gedachtenis; wie zou U loven in het dodenrijk (SHEOL)?”** (Ps.6:6). **“Want er is geen werk of overleg of kennis of wijsheid in het dodenrijk (SHEOL), waarheen gij gaat”** (Pred.9:10). Waarom zou u het Oude Testament tegenspreken?

Zou het een probleem kunnen zijn om deze boodschap te verkondigen aan de ongelovige Farizeeën, die niet bereid waren zijn wil te doen? Met welk doel vertelde Christus dit verhaal? Gooide de Heer zijn ‘paarlen voor de zwijnen’? Waarom onthulde Jezus het karakter van deze mensen niet? Waarom wordt er geen reden vermeld om Lazarus te bewonderen? Kan Abrahams antwoord letterlijk worden genomen: **“Kind, herinner u, hoe gij het goede tijdens uw leven hebt ontvangen en insgelijks Lazarus het kwade; nu wordt hij hier vertroost en gij lijdt pijn”** (Luc.16:25)? Zijn rijken slecht? Waarom herinnerde Abraham de rijke man niet aan zijn zonde, slechtheid of ongelooft? Waarom werden er geen

beschuldigingen tegen de rijke man geuit? Waarom was er geen lof voor Lazarus? Zie je de hypocrisie van deze uitspraak, afkomstig van een rijke die door God gezegend was met “het goede” (Gen.13:2)?

Zou Abraham, volgens zijn eigen woorden, niet gepijnigd moeten worden? Waarom is “het goede” de enige maatstaf? Waarom niet een beroep doen op het evangelie, het geloof of het vertrouwen in Jezus Christus? *Waarom wordt het evangelie ‘overduidelijk tegengesproken’?* Zijn de rollen omgedraaid in het hiernamaals? Als rijkdom geen rol speelt, waarom gaf Abraham dan dit irrelevante antwoord? Zijn toekomstige zegeningen afhankelijk van huidige armoede? Kan men nu en in deze cultuur niet het goede ervaren? Hoeveel welvaart wordt als rijk beschouwd? Geeft dit een slecht beeld van het rijke Amerika, aangezien de gemiddelde Amerikaan rijker is dan de rijke man ooit had kunnen dromen?

Wat is deze ‘kloof’ tussen de twee? Is het een letterlijke kloof? Waarom verwees Abraham niet naar duidelijke Bijbelteksten in plaats van naar deze kloof? Kunnen mensen in het hiernamaals de mensen zien die gekweld worden? Is er open communicatie tussen hen? Zou dit geen smet werpen op het leven na de dood, wanneer God alle dingen nieuw maakt zonder verdriet, geweent of pijn (Openb.21:4)? Zou het je storen om ongeredde dierbaren te zien? Waar verkondigen Mozes of de profeten eeuwige kwelling? Waarom wil de rijke man dat Lazarus terugkeert om te getuigen tegenover zijn levende familieleden? Zouden zij naar hem luisteren? Zou de rijke man hebben geloofd als iemand was opgestaan uit de dood? Waarom nog een beroep doen op de opstanding? Waarom eindigt het verhaal zo abrupt?

Welk literair middel is gebruikt “De rijke man en Lazarus”? Weet u dat de Bijbel naast geschiedenis en gelijkenissen ook gebruikmaakt van poëzie, spreekwoorden, allegorieën, fabels, humor en satire? Wist u dat fabels in de Bijbel levenloze voorwerpen bevatten die net als mensen spreken? Heeft u de fabel van Jotam in Richteren 9 gelezen? Vertelde Jotam zijn verhaal niet alsof het echt was gebeurd? Waarom sprak Elia, Gods woordvoerder, alsof Baäl echt bestond in I Koningen 18:27? Zou God spot-tend kunnen spreken alsof het echt gebeurd was om een belangrijk punt duidelijk te maken voor de toehoorders? Weet u dat Jezus ironie gebruikte: **“want het gaat niet aan, dat een profeet buiten Jeruzalem omkomt”** (Luc.13:33). **“Maakt ook gij de maat uwer vaders vol!”** (Matt.23:32)? Propageerde Jezus zonde? Kwam elke profeet in Jeruzalem om? Voerde de Heer een woordenstrijd? Wanneer mensen sarcasme, ironie en satire gebruiken, bedoelen ze niet letterlijk wat ze zeggen. De Heer kon uiteraard elk literair middel gebruiken dat Hij wilde. Welk literair middel wordt gebruikt in “De rijke man en Lazarus”? Waarom zeggen mensen dat gelijkenissen geen namen mogen bevatten, als Ezechiël 23 een gelijkenis met namen is? Waarom zou je “De rijke man en Lazarus” beperken tot een gelijkenis? Hebben gelijkenissen geen strikte volgorde voor het weergeven van personages? Wist je dat satires flexibeler zijn? Zou “De rijke man en Lazarus” een satire kunnen zijn? Satires worden vaak verkeerd begrepen omdat de geschiedenis (van de toenmalige onjuiste leer) vaak onbekend is; satires stellen schandelijke overtuigingen aan de kaak.

Uit onze onderzoeksresultaten blijkt dat er een verbale strijd gaande was tussen Jezus en de rijke heersende klasse. Over het algemeen bestaat er een misvatting over hoe slecht deze heersers werkelijk waren. Zij vormden een rijke minderheid die als koning op de troon van Mozes zat (“purper”) en die de taak van de priesters om het volk te onderwijzen had overgenomen (“fijn linnen”). Zij ontwikkelden een kastensysteem van rijk en arm. God legde de rijke verantwoordelijkheid op (legde die aan zijn poort) om voor de armen te zorgen; zij schoven die verantwoordelijkheid echter terug naar God (Lazarus = God helpt). Zo roofden zij bijvoorbeeld de huizen van weduwen en baden vervolgens dat God voor hen zou zorgen (Matt.23:14). De armen werden wreed onderdrukt; zij hadden wanhopig behoefte aan hulp, maar de elite gaf hen geen steun (geen ‘kruimkens’, St.Vert.). Af en toe zouden een paar Romeinen (honden) minimale hulp bieden (hun wonden likken), **HOE** wisten ze zich te onttrekken aan het gehoorzamen van Gods duidelijke geboden over het helpen van de armen (Deut.15:7-11)? Ze leerden dat armoede een deugd was, en dat de armen bij hun dood zouden worden weggevoerd naar de gelukzaligheid in Abrahams schoot (een fictieve plaats). Daarom moesten de armen hun ontberingen accepteren en armoede omarmen. Bovendien was al het geld van de Farizeeën “korban” (aan God gewijd; Marc.7:11). Het waren huichelaars die deze leer van de ‘omkering van het lot’ nooit

omkeerden. De conclusie zou hun pijniging inhouden, aangezien zij op dat moment 'het goede' genoten. Ook confronteerde niemand hen hiermee, **TOT JEZUS KWAM**. Een perfecte parallel: geen genade, geen druppel water zou hun gegeven worden, aangezien de armen nooit 'kruimkens' kregen. Excommunicatie uit de synagoge was permanent; er werd nooit vergeving geschonken aan de gebrandmerkte 'zondaar'. Dat was een onoverkomelijke kloof.

Hun ego beschouwde zichzelf als de 'rechtvaardigen' die geen berouw hoefden te tonen. Wie hen tegenwerkte, werkte in feite tegen God. Christus zei terecht tegen hen: **"Ik heb veel over u te zeggen en te oordelen"** (Joh.8:26). Omdat zij ze 'groot' waren, eisten ze het recht op bijzondere wonderen (zoals Lazarus naar zijn familie sturen om te getuigen). Het Woord van God (de wet van Mozes) had voldoende moeten zijn. Christus waarschuwde hen: **"Maar indien gij zijn geschriften niet gelooft, hoe zult gij mijn woorden geloven?"** (Joh.5:47). Ze wilden niet luisteren naar Gods Woord. Hun godsvrucht was schijn, want ze overtraden openlijk de geboden van God ten gunste van hun tradities (Matt.15:3). De satire eindigt abrupt, zoals berispingen altijd doen. Op dezelfde manier vertelde Jezus een gelijkenis (Luc.19:11-27) waarin een man van hoge geboorte de valse woorden van anderen gebruikte en die woorden tegen hen zelf gebruikte. Dat is precies wat er gebeurt in de "De rijke man en Lazarus". De Heer der heerscharen, de aanvoerder van de hemelse legers, is verwickeld in een woordenstrijd met zijn tegenstanders en veroordeelt hun valse, hypocriete opvattingen. (Otis Q. Sellers schreef een uitgebreid meesterwerk, getiteld *The Rich Man and Lazarus*, dat te vinden is op de website van Seed & Bread, seedandbread.org, voor verdere studie).²

Maar zijn krachtige betoog heeft vandaag de dag zijn boodschap verloren. Misschien door gebrek aan Bijbelkennis, of door de platonische ideologie die het christendom binnengedrongen is. Het volledige verslag (de context en de specifieke woorden) vraagt om een juiste interpretatie. Het satirische doel is aan dovemansoren gericht. Geblokkeerd door de vooringenomenheid van de traditie, zien deze dovemansoren de tegenstrijdigheden in het Schriftgedeelte over het hoofd. Toch kunnen de resultaten van ons onderzoek verborgen schatten uit het Woord ontsluiten, met behoud van de perfectie van individuele woorden. Helaas heeft de satan velen, net als de Farizeeën, verblind voor andere prioriteiten in plaats van het overdenken van zijn Woord. Maar God roept nog steeds: **"O, alle dorstigen, komt tot de wateren"** (Jes.55:1). Kom en drink.

Gepubliceerd in april 2017

---

² Voor een Nederlandse vertaling, zie SS18 *De rijke man en Lazarus*, op <https://lachairoi.org/specialstudiessellers>